

CUPRINS

INTRODUCERE	9
CAPITOLUL 1 - EVOLUȚIA SITUAȚIEI POLITICO-MILITARE INTERNAȚIONALE ÎN PRIMUL DECENIU POSTBELIC	22
1.1. Germeii „Războiului Rece” și nașterea unei lumi bipolare	22
1.2. Constituirea Organizației Tratatului de la Varșovia	36
1.2.1. Lucrările Conferinței de la Varșovia.....	36
1.2.2. Conținutul documentelor adoptate la Conferința de la Varșovia.....	38
1.2.2.1. Prevederile Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală de la Varșovia	38
1.2.2.2. Prevederile documentului „Cu privire la crearea Comandamentului Unit al forțelor armate ale statelor semnatare ale Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală de la Varșovia” ...	39
1.2.2.3. Prevederile documentului secret „Protocol cu privire la crearea Comandamentului Unificat al Forțelor Armate ale statelor participante la Tratatului de prietenie, colaborare și ajutor reciproc”	40
1.2.3. Ratificarea și intrarea în vigoare a Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală de la Varșovia	40
CAPITOLUL 2 - CONTEXTUL ISTORIC AL PARTICIPĂRII ROMÂNIEI LA INSTITUIREA ORGANIZAȚIEI TRATATULUI DE LA VARȘOVIA	42
2.1. Aspecte generale	42
2.2. Evoluția situației din România până la proclamarea Republicii Populare Române	43
2.3. Instaurarea regimului totalitar după modelul sovietic	54
CAPITOLUL 3 - ÎNFIINȚAREA ȘI EVOLUȚIA STRUCTURILOR POLITICO-MILITARE ALE ORGANIZAȚIEI TRATATULUI DE LA VARȘOVIA	60
3.1. Aspecte generale	60
3.2. Structuri politice ale Organizației Tratatului de la Varșovia	60
3.2.1. Comitetul Politic Consultativ.....	60
3.2.2. Comisia de Politică Externă.....	63
3.2.3. Secretariatul Unit	64
3.3. Structuri militare ale Organizației Tratatului de la Varșovia.....	65
3.3.1. Comandamentul Unit	65
3.3.2. Comitetul Miniștrilor Apărării	66
3.3.3. Consiliul Militar	67

3.3.4. Statul Major al Comandamentului Forțelor Armate Unite	68
3.3.5. Comitetul Tehnic al Forțelor Armate Unite.....	68

CAPITOLUL 4 - PARTICIPAREA ROMÂNIEI ÎN CADRUL ORGANIZAȚIEI TRATATULUI DE LA VARȘOVIA ÎN PRIMUL

DECENIU DE EXISTENȚĂ.....	70
4.1. Aspecte generale	70
4.2. Congresul al XX-lea al P.C.U.S. – punct de cotitură în relațiile dintre statele socialiste	70
4.3. Revoluția maghiară din anul 1956 – prima criză majoră a sistemului comunist	73
4.3.1. Efectele „destalinizării” în Ungaria	73
4.3.2. Desfășurarea evenimentelor din Ungaria în toamna anului 1956.....	75
4.3.3. Reacția liderilor comuniști de la București față de evenimentele din Ungaria și implicarea acestora în rezolvarea crizei	78
4.4. Retragera trupelor sovietice din România - un fapt unic în istoria Organizației Tratatului de la Varșovia	83
4.4.1. Scurt istoric privind instalarea trupelor sovietice în România.....	83
4.4.2. Retragera trupelor sovietice din România.....	85
4.4.3. Semnificații interne și internaționale ale retragerii trupelor sovietice din România.....	89

CAPITOLUL 5 - EVOLUȚIA ATITUDINII DE INDEPENDENȚĂ A ROMÂNIEI ÎN CADRUL ORGANIZAȚIEI TRATATULUI DE LA VARȘOVIA.....

ÎN PERIOADA 1958-1965.....	90
5.1. Aspecte generale privind evoluția atitudinii de independență a României în cadrul Organizației Tratatului de la Varșovia	90
5.2. Poziția României față de criza Berlinului (1961)	91
5.3. Poziția României față de criza rachetelor din Cuba (1962).....	98
5.3.1. Cauzele crizei cubaneze.....	98
5.3.2. Escaladarea crizei cubaneze.....	102
5.4. Poziția României față de conflictul sovieto-chinez	107
5.4.1. Aspecte generale privind conflictul sovieto-chinez.....	107
5.4.2. Atitudinea României față de conflictul sovieto-chinez între anii 1960-1962	110
5.4.3. Evoluția atitudinii României față de conflictul sovieto-chinez între anii 1962-1964	113
5.5. Declarația din aprilie 1964 – punct de cotitură în politica externă a României	118
5.5.1. Redactarea și adoptarea Declarației din aprilie 1964.....	118
5.5.2. Conținutul Declarației din aprilie 1964.....	119
5.5.3. Impactul internațional al Declarației din aprilie 1964	120

CAPITOLUL 6 - SCHIMBĂRILE LA NIVELUL CONDUCERII P.M.R. ȘI IMPACTUL ACESTORA ÎN EVOLUȚIA ROMÂNIEI ÎN CADRUL ORGANIZAȚIEI TRATATULUI DE LA VARȘOVIA ÎNTRE ANII 1965-1968.....	122
6.1. Moartea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej și preluarea treptată a puterii de către Nicolae Ceaușescu.....	122
6.2. Evoluția României în cadrul Organizației Tratatului de la Varșovia între anii 1965-1968.....	127
6.2.1. Poziții românești în cadrul Organizației Tratatului de la Varșovia până la criza din Cehoslovacia din anul 1968.....	127
6.2.2. Poziția României față de invazia militară din Cehoslovacia din anul 1968	146
6.2.2.1. Ocuparea militară a Cehoslovaciei de către cele cinci state membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia	146
6.2.2.2. România și criza cehoslovacă.....	151
6.2.2.3. Acțiuni de consolidare a sistemului de apărare național ca efect al crizei cehoslovace.....	164
 CAPITOLUL 7 - POZIȚIA ROMÂNIEI ÎN CADRUL ORGANIZAȚIEI TRATATULUI DE LA VARȘOVIA DUPĂ EVENIMENTELE DIN CEHOSLOVACIA DIN ANUL 1968	167
7.1. Aspecte generale	167
7.2. Problema convențiilor privind tranzitarea teritoriului național	169
7.3. Poziția României față de criza poloneză.....	173
7.4. Poziția României față de problema statutelor în caz de război.....	183
7.5. Poziția României față de instalarea rachetelor cu rază medie de acțiune.....	187
7.6. Poziția României față de doctrina militară de alianțe.....	193
7.7. Poziția României față de problema privind dezarmarea și reducerea cheltuielilor militare.....	197
 CAPITOLUL 8 - ACTIVITATEA ORGANIZAȚIEI TRATATULUI DE LA VARȘOVIA ÎN ULTIMII ANI PÂNĂ LA DESFIINȚARE.....	202
8.1. Necesitatea reformării Organizației Tratatului de la Varșovia ca urmare a evoluției situației pe continentul european	202
8.2. Desființarea Organizației Tratatului de la Varșovia	204
 CAPITOLUL 9 - EVOLUȚIA CONTEXTULUI POLITICO-STRATEGIC DIN CENTRUL ȘI ESTUL EUROPEI DUPĂ DESFIINȚAREA TRATATULUI DE LA VARȘOVIA ȘI ADERAREA ROMÂNIEI LA N.A.T.O.	206
9.1. Aspecte generale privind necesitatea aderării României la N.A.T.O.	206
9.2. Factorii care au determinat aderarea României la N.A.T.O.	207

9.3. Aderarea României la N.A.T.O.	208
9.4. Beneficiile și responsabilitățile României în urma integrării în N.A.T.O.	213
CONCLUZII.....	217
BIBLIOGRAFIE.....	223
ANEXE.....	239
ANEXA 1 - Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Populară Albania, Republica Populară Bulgaria, Republica Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Populară Română, Republica Populară Ungară și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste	241
ANEXA 2 - Documentul „Cu privire la crearea Comandamentului Unit al forțelor armate ale statelor semnatare ale Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală de la Varșovia” (Varșovia, 14 mai 1955)	245
ANEXA 3 - Documentul secret adițional „Protocol cu privire la crearea Comandamentului Unificat al Forțelor Armate ale statelor participante la Tratatului de prietenie, colaborare și ajutor reciproc” (Varșovia, 14 mai 1955)	246
ANEXA 4 - Calendarul reuniunilor Comitetului Politic Consultativ.....	248
ANEXA 5 - Calendarul reuniunilor Comitetului Miniștrilor Apărării.....	249
ANEXA 6 - Declarația cu privire la poziția Partidului Muncitoresc Român în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale (aprilie 1964).....	250
ANEXA 7 - Declarație din 1968 a Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României.....	279
ANEXA 8 - Legea nr. 14 din 28 Decembrie 1972 privind organizarea Apărării Naționale a Republicii Socialiste România (extrase).....	287
ANEXA 9 - Protocol privind încetarea valabilității Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală, semnat la Varșovia la 14 mai 1955, și a Protocolului referitor la prelungirea duratei valabilității acestuia, semnat la Varșovia la 26 aprilie 1985	304